

Τύπος TAYLOR

$$\begin{aligned} f &: [a, b] \rightarrow \mathbb{R} \\ f^{(n-1)}(x) & \text{ συνεχής } \forall x \in [a, b] \\ \exists f^{(n)}(x) & \forall x \in (a, b) \end{aligned}$$

↓

$\exists \xi$ μεταξύ x και x_0

$$f(x) = \sum_{k=0}^{n-1} \frac{(x-x_0)^k}{k!} f^{(k)}(x_0) + R_n(x)$$

$$R_n(x) = \frac{(x-\xi)^{n-p} (x-x_0)^p}{p(n-1)!} f^{(n)}(\xi)$$

υπόλοιπο Schlömilch-Roche

$p = 1$ υπόλοιπο Cauchy

$$R_n(x) = \frac{(x-\xi)^{n-1} (x-x_0)}{(n-1)!} f^{(n)}(\xi)$$

$p = n$ υπόλοιπο Lagrange

$$R_n(x) = \frac{(x-x_0)^n}{n!} f^{(n)}(\xi)$$

Απόδειξη.

Θεωρούμε ότι $x < x_0$ (αν $x > x_0$ η απόδειξη είναι η ίδια)

$$\begin{aligned} x \leq t \leq x_0 \\ \phi(t) &\stackrel{\text{ορ.}}{=} f(t) + \frac{x-t}{1!} f'(t) + \\ &+ \frac{(x-t)^2}{2!} f''(t) + \frac{(x-t)^3}{3!} f^{(3)}(t) + \\ &+ \dots + \frac{(x-t)^{n-1}}{(n-1)!} f^{(n-1)}(t) + A(x-t)^p = \\ &= \sum_{k=0}^{n-1} \frac{(x-t)^k}{k!} f^{(k)}(t) + A(x-t)^p \end{aligned}$$

Το A είναι διαλεγμένο έτσι ώστε $\phi(x) = \phi(x_0)$. Έχουμε:

$$\begin{aligned} \phi(x_0) &= f(x_0) + \frac{x-x_0}{1!} f'(x_0) + \\ &+ \frac{(x-x_0)^2}{2!} f''(x_0) + \frac{(x-x_0)^3}{3!} f^{(3)}(x_0) + \\ &+ \dots + \frac{(x-x_0)^{n-1}}{(n-1)!} f^{(n-1)}(x_0) + A(x-x_0)^p = \\ &= \sum_{k=0}^{n-1} \frac{(x-x_0)^k}{k!} f^{(k)}(x_0) + A(x-x_0)^p \\ \phi(x) &= f(x) \end{aligned}$$

Η συνάρτηση $\phi(t)$ είναι συνεχής για $t \in [x, x_0]$ και υπάρχει $\phi'(t)$ για $t \in (x, x_0)$ και $\phi(x) = \phi(x_0)$ άρα από θεώρημα Rolle υπάρχει $\xi \in (x, x_0)$ τέτοιο ώστε $\phi'(\xi) = 0$.

$$\begin{aligned} \phi'(t) &= \sum_{k=0}^{n-1} \left(\frac{(x-t)^k}{k!} f^{(k+1)}(t) - k \frac{(x-t)^{k-1}}{k!} f^{(k)}(t) \right) - \\ &- pA(x-t)^{p-1} = \\ &= f'(t) + \left(\frac{(x-t)}{1!} f^{(2)}(t) - f'(t) \right) + \\ &+ \left(\frac{(x-t)^2}{2!} f^{(3)}(t) - \frac{(x-t)}{1!} f^{(2)}(t) \right) + \\ &+ \left(\frac{(x-t)^3}{3!} f^{(4)}(t) - \frac{(x-t)^2}{2!} f^{(3)}(t) \right) + \\ &+ \dots + \\ &+ \left(\frac{(x-t)^{n-1}}{(n-1)!} f^{(n)}(t) - \frac{(x-t)^{n-2}}{(n-2)!} f^{(n-1)}(t) \right) + \\ &- pA(x-t)^{p-1} = \\ &= \frac{(x-t)^{n-1}}{(n-1)!} f^{(n)}(t) - pA(x-t)^{p-1} \end{aligned}$$

$$\phi'(\xi) = 0 \rightsquigarrow A = \frac{(x-\xi)^{n-p}}{p(n-1)!} f^{(n)}(\xi)$$

Το υπόλοιπο ScLömlich-Roche δίνεται από τον τύπο

$$R_n(x) = A(x-x_0)^p$$

□

Ανάπτυγμα Taylor

Αν η συνάρτηση $f(x)$ έχει φραγμένη παράγωγο κάθε τάξης,

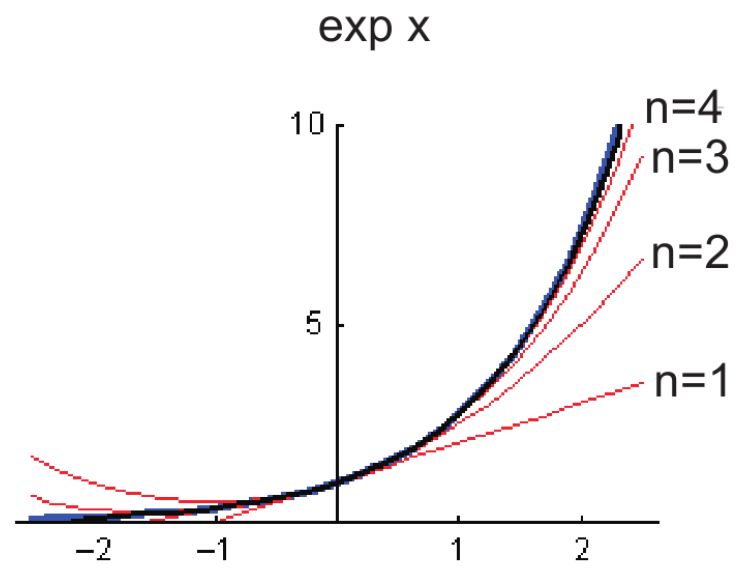
$\forall n \in \mathbb{N} f^{(n)}(x)$ για $x \in (a, b)$ και $|f^{(n)}(x)| < M \Rightarrow$

$$x, x_0 \in (a, b) \rightsquigarrow f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(x - x_0)^k}{k!} f^{(k)}(x_0)$$

Ανάπτυγμα Maclaurin

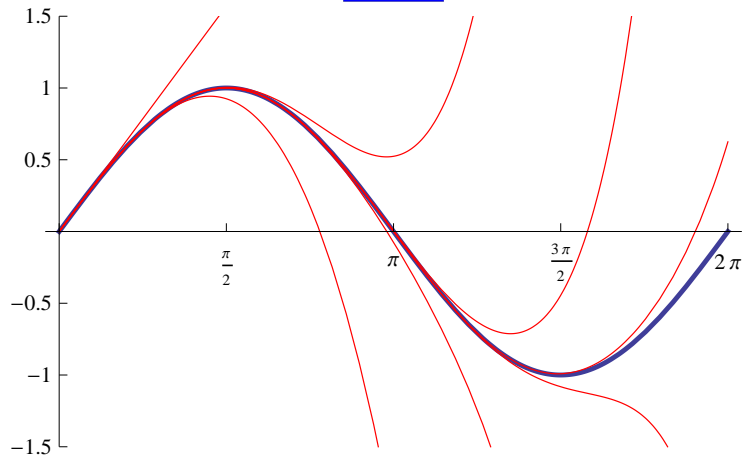
Ανάπτυγμα Maclaurin $\equiv$ Ανάπτυγμα Taylor για $x_0 = 0$

$$f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{k!} f^{(k)}(0)$$

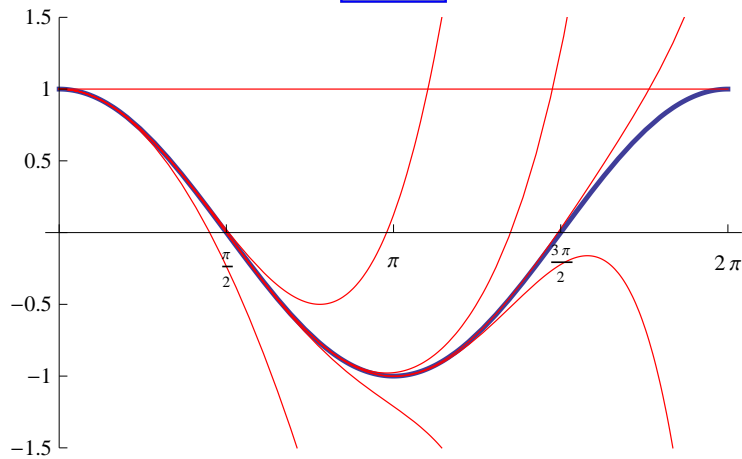
$$\exp x = e^x = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{x^n}{n!} \quad |x| < \infty$$

sin x

$$\sin x = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{x^{2n+1}}{(2n+1)!} = \frac{e^{ix} - e^{-ix}}{2i}$$

cos x

$$\cos x = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{x^{2n}}{(2n)!} = \frac{e^{ix} + e^{-ix}}{2}$$

ΣΕΙΡΕΣ MACLAURIN

$$\frac{1}{1-x} = \sum_{n=0}^{\infty} x^n \quad |x| < 1$$

$$\ln(1-x) = -\sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n} \quad |x| < 1$$

$$\exp x = e^x = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{x^n}{n!} \quad |x| < \infty$$

$$\cosh x \equiv \frac{e^x + e^{-x}}{2} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{x^{2n}}{(2n)!}$$

$$\sinh x \equiv \frac{e^x - e^{-x}}{2} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{x^{2n+1}}{(2n+1)!}$$

$$\cos x = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{x^{2n}}{(2n)!} = \frac{e^{ix} + e^{-ix}}{2}$$

$$\sin x = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{x^{2n+1}}{(2n+1)!} = \frac{e^{ix} - e^{-ix}}{2i}$$

Ανάπτυγμα Taylor

Αν η συνάρτηση $f(x)$ έχει φραγμένη παράγωγο κάθε τάξης,
 $\forall n \in \mathbb{N} f^{(n)}(x)$ για $x \in (a, b)$ και $|f^{(n)}(x)| < M \Rightarrow$

$$x, x_0 \in (a, b) \rightsquigarrow f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(x - x_0)^k}{k!} f^{(k)}(x_0)$$

□ Απόδ: Χρησιμοποιούμε το υπόλοιπο Lagrange, οπότε έχουμε:

$$\begin{aligned} R_n(x) &= \frac{(x - \xi)^n}{n!} f^{(n)}(\xi) = \\ &= f(x) - \sum_{k=0}^{n-1} \frac{(x - x_0)^k}{k!} f^{(k)}(x_0) \end{aligned}$$

$$|R_n(x)| \leq M \frac{|x - \xi|^n}{n!}$$

$$a_n = \frac{|x - \xi|^n}{n!} \rightsquigarrow \frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{|x - \xi|}{n+1} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$$

Επομένως $a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0 \rightsquigarrow R_n(x) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0 \rightsquigarrow$

$$f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(x - x_0)^k}{k!}$$

□

ΔΥΝΑΜΟΣΕΙΡΕΣ

Ορ. Δυναμοσειρά:

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n (x - x_0)^n$$

Ακτίνα σύγκλισης

$$R = \sup\{|x - x_0| : \sum_{n=1}^{\infty} a_n (x - x_0)^n \text{ συγκλίνει}\}$$

$$\forall x : |x - x_0| < R \rightsquigarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n (x - x_0)^n \text{ συγκλίνει}$$

Σημείωση Συνήθως (ΟΧΙ ΠΑΝΤΑ!!!) η ακτίνα σύγκλισης R βρίσκεται εφαρμόζοντας

► είτε το κριτήριο του λόγου

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| |x - x_0| < 1 \rightsquigarrow |x - x_0| < R = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_n}{a_{n+1}} \right|$$

► είτε το κριτήριο της ρίζας

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} |x - x_0| < 1 \rightsquigarrow |x - x_0| < R = \frac{1}{\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|}}$$

$$\sum_{n=0}^{\infty} x^n = \frac{1}{1-x}, R = 1 \text{ και } \sum_{n=0}^{\infty} \frac{x^n}{n!} = e^x, R = \infty$$

Πρ:

Αν η συνάρτηση $f(x)$ έχει

φραγμένη παράγωγο κάθε τάξης

$f^{(n)}(x)$ για $x \in (a, b)$ και $|f^{(n)}(x)| < M \Rightarrow$

$$x, x_0 \in (a, b) \rightsquigarrow f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(x - x_0)^k}{k!} f^{(k)}(x_0)$$

□ Απόδ: Χρησιμοποιούμε το υπόλοιπο Lagrange, οπότε έχουμε:

$$\begin{aligned} R_n(x) &= \frac{(x - \xi)^n}{n!} f^{(n)}(\xi) = \\ &= f(x) - \sum_{k=0}^{n-1} \frac{(x - x_0)^k}{k!} f^{(k)}(x_0) \end{aligned}$$

$$|R_n(x)| \leq M \frac{|x - \xi|^n}{n!}$$

$$a_n = \frac{|x - \xi|^n}{n!} \rightsquigarrow \frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{|x - \xi|}{n+1} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$$

Επομένως $a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0 \rightsquigarrow R_n(x) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0 \rightsquigarrow$

$$f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(x - x_0)^k}{k!} f^{(k)}(x_0)$$

□

x_0 Τοπικό Ακρότατο
(Local Extremum)

$\exists \delta : |x - x_0| < \delta \rightsquigarrow$

$f(x) - f(x_0)$ έχει σταθερό πρόσημο

↙
Τοπικό Μέγιστο
(Local Maximum)

↘
Τοπικό Ελάχιστο
(Local Minimum)

$$\exists \delta : |x - x_0| < \delta \Rightarrow f(x) \leq f(x_0)$$

$$\exists \delta : |x - x_0| < \delta$$

↓

$$f(x) \geq f(x_0)$$

ΘΕΩΡΗΜΑ FERMAT

- ▷ $f(x)$ συνεχής γύρω από το x_0
- ▷ Υπάρχει το $f'(x_0) \Rightarrow f'(x_0) = 0$
- ▷ Το x_0 είναι τοπικό ακρότατο

ΘΕΩΡΗΜΑ FERMAT, απόδειξη

- ▷ $f(x)$ συνεχής γύρω από το x_0
- ▷ Υπάρχει το $f'(x_0) \Rightarrow f'(x_0) = 0$
- ▷ Το x_0 είναι τοπικό ακρότατο

Απόδειξη.

$$\exists f'(x_0) \Leftrightarrow g(x, x_0) = \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} \xrightarrow{x \rightarrow x_0} f'(x_0)$$

$$\left\{ \text{Αν } f'(x_0) > 0 \right\} \Rightarrow \epsilon = \frac{f'(x_0)}{2} \exists \delta :$$

$$x_0 - \delta < x < x_0 + \delta \rightsquigarrow 0 < \frac{f'(x_0)}{2} < g(x, x_0)$$

$$\left. \begin{array}{l} 0 < g(x, x_0) = \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} \\ x < x_0 \end{array} \right\} \rightsquigarrow f(x) - f(x_0) < 0$$

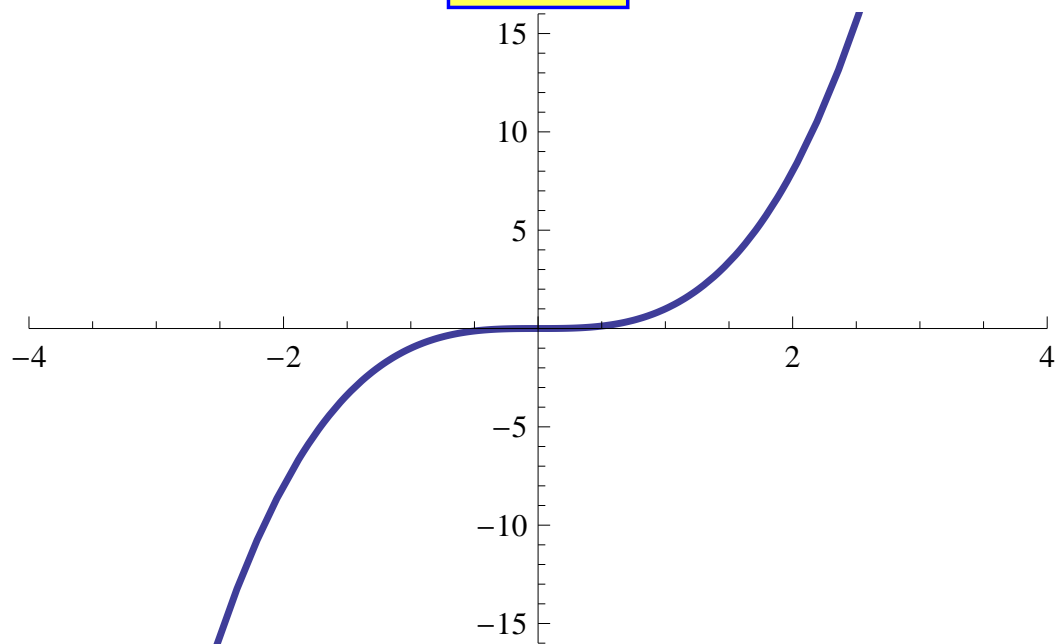
$$\left. \begin{array}{l} 0 < g(x, x_0) = \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} \\ x > x_0 \end{array} \right\} \rightsquigarrow f(x) - f(x_0) > 0$$

Το $f(x_0)$ δεν είναι ακρότατο.

Το ίδιο συμβαίνει αν $f'(x_0) < 0$. Άρα $f'(x_0) = 0$. □ □

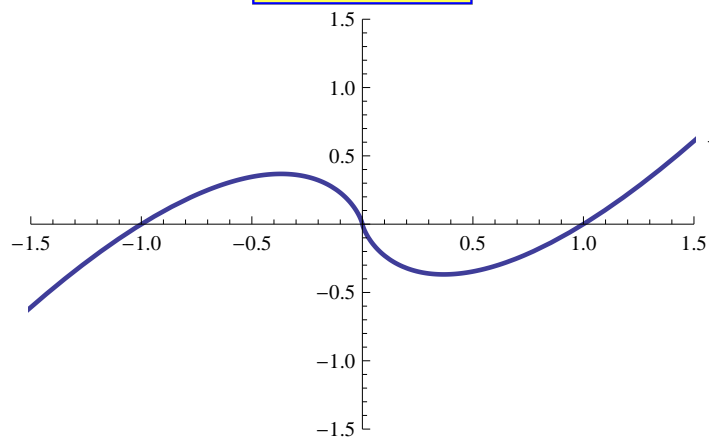
$f'(0) = 0$ αλλά το $x_0 = 0$ δεν είναι extremum

$$x = x^3$$

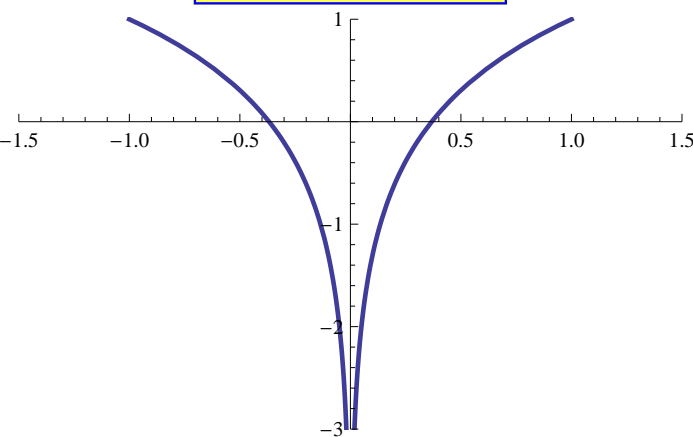

$f'(x_0)$ δεν ορίζεται, όχι extremum

$$y = x \log(|x|)$$

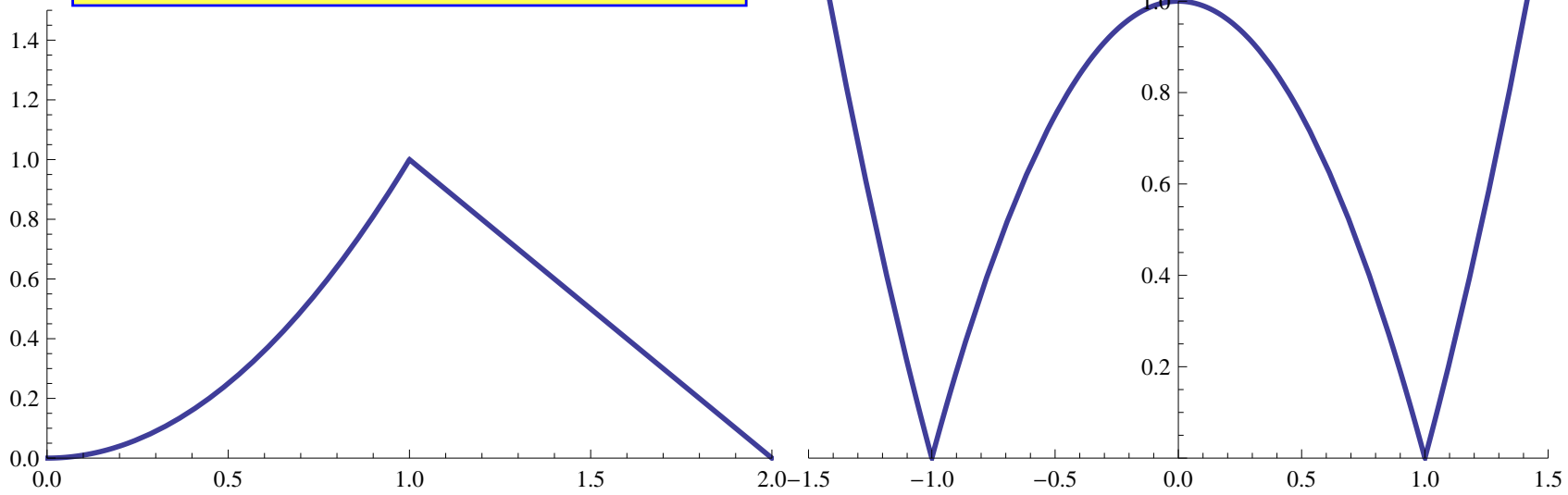
$$\frac{dy}{dx} = \frac{\log(x^2)}{2} + 1$$

$f'(x_0)$ δεν ορίζεται, υπάρχει extremum

cuspid function: $y = \text{If}[x < 1, x^2, 2 - x]$

$y = |x^2 - 1|$

x_0 κρίσιμο σημείο (critical point)

$f'(x_0) = 0$ ή $f'(x_0)$ δεν υπάρχει

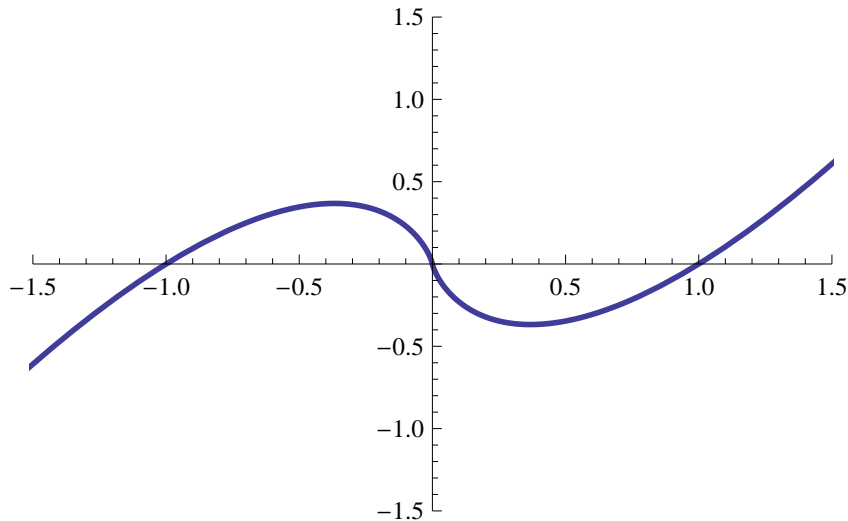
x_0 τοπικό μέγιστο

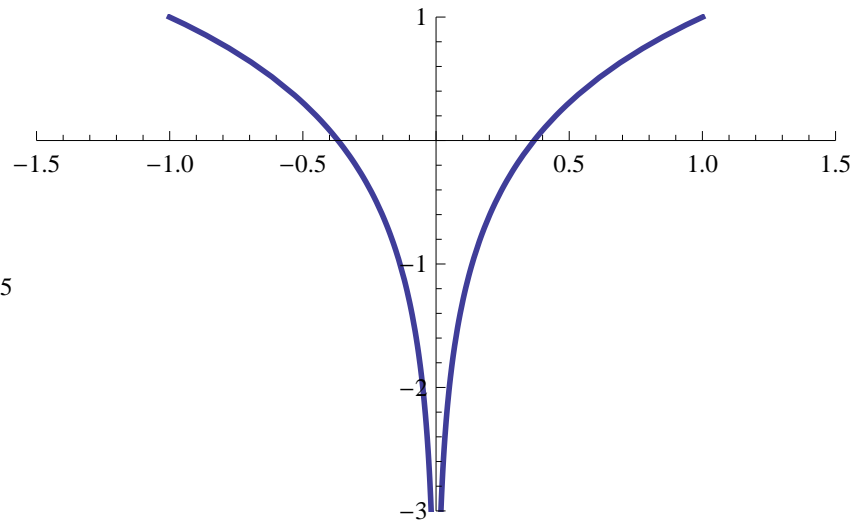
x_0 κρίσιμο σημείο

⇒ SOS Τα κρίσιμα σημεία δεν είναι πάντα τοπικά ακρότατα

$y = x \log(|x|)$

$\frac{dy}{dx} = \frac{\log(x^2)}{2} + 1$

ΠΡΟΤΑΣΗ

$f(x)$ συνεχής στο $[a, b]$

$\forall x \in (a, x_0) \cup (x_0, b) \rightsquigarrow \exists f'(x)$

$\exists \delta > 0 : x \in (x_0 - \delta, x_0) \rightsquigarrow f'(x) \geq 0$

$x \in (x_0, x_0 + \delta) \rightsquigarrow f'(x) \leq 0$

↓

Το x_0 είναι τοπικό μέγιστο

ΠΡΟΤΑΣΗ “νιοστής παραγώγου”

$f(x)$ συνεχής συνάρτηση ορισμένη στο $[a, b]$

$x \in [a, b] \rightsquigarrow \exists f^{n-1}(x)$ και είναι συνεχής

$x \in (a, b) \rightsquigarrow \exists f^n(x)$

$f'(x_0) = f''(x_0) = \dots = f^{(n-1)}(x_0) = 0$ και $f^{(n)}(x_0) \neq 0$ $f^{(n)}(x)$

συνεχής γύρω από το x_0

↓

Αν n άρτιος το x_0 είναι τοπικό μέγιστο

Αν $f^{(n)}(x_0) > 0$ τοπικό ελάχιστο

Αν $f^{(n)}(x_0) < 0$ τοπικό μέγιστο

ΠΡΟΤΑΣΗ “νιοστής παραγώγου”

$f(x)$ συνεχής συνάρτηση ορισμένη στο $[a, b]$

$x \in [a, b] \rightsquigarrow \exists f^{n-1}(x)$ και είναι συνεχής

$x \in (a, b) \rightsquigarrow \exists f^n(x)$

$f'(x_0) = f''(x_0) = \dots = f^{(n-1)}(x_0) = 0$ και $f^{(n)}(x_0) \neq 0$ $f^{(n)}(x)$

συνεχής γύρω από το x_0

Αν n άρτιος το x_0 είναι τοπικό μέγιστο

Αν $f^{(n)}(x_0) > 0$ τοπικό ελάχιστο

Αν $f^{(n)}(x_0) < 0$ τοπικό μέγιστο

Απόδειξη.

□ Απόδ: Με τις προϋποθέσεις ισχύει το ανάπτυγμα Taylor με υπόλοιπο Lagrange

$$\begin{aligned} f(x) &= \sum_{k=0}^{n-1} \frac{(x-x_0)^k}{k!} f^{(k)}(x_0) + R_n(x) = \\ &= f(x_0) + \frac{(x-x_0)^n}{n!} f^{(n)}(\xi), \quad \xi \in (a, b) \end{aligned}$$

$n = 2k$. Αν $f^{(n)}(\xi) > 0$ τότε $f(x) - f(x_0) \geq 0$ άρα το x_0 τοπικό minimum. □

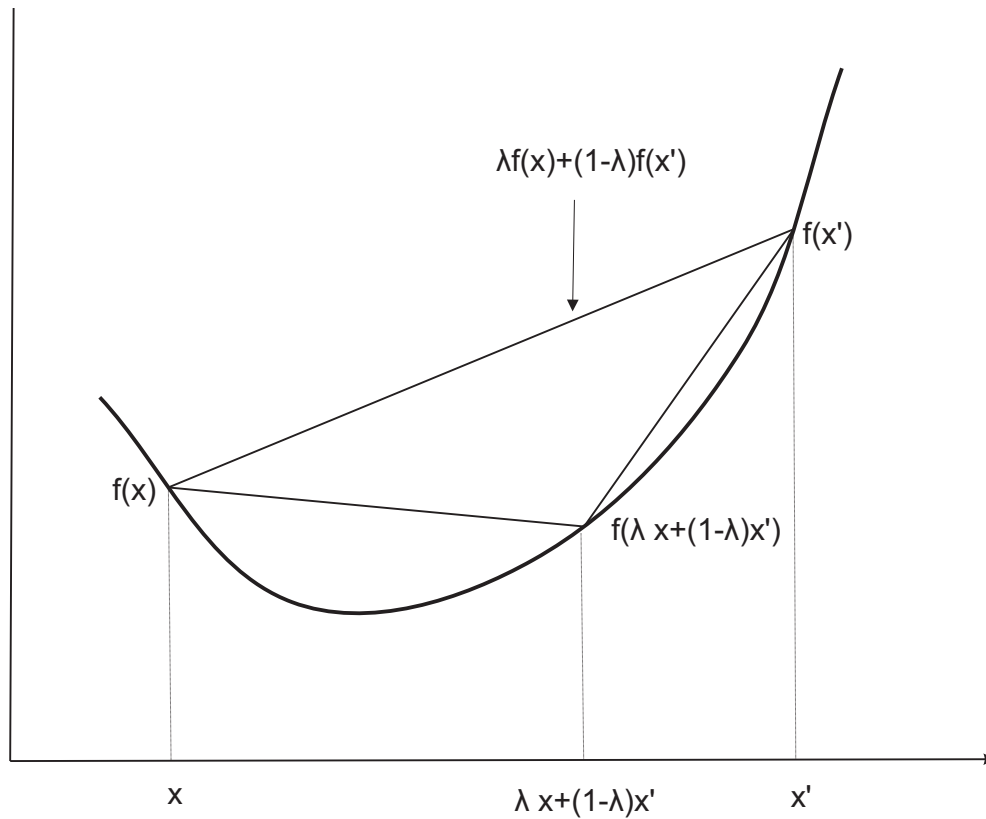

Ορισμός κυρτής συνάρτησης

$f(x)$ κυρτή (convex) $\Leftrightarrow$

$$a \leq x < x' \leq b \quad 0 \leq \lambda \leq 1 \rightsquigarrow$$

$$f(\lambda x + (1 - \lambda)x') \leq \lambda f(x) + (1 - \lambda)f(x')$$

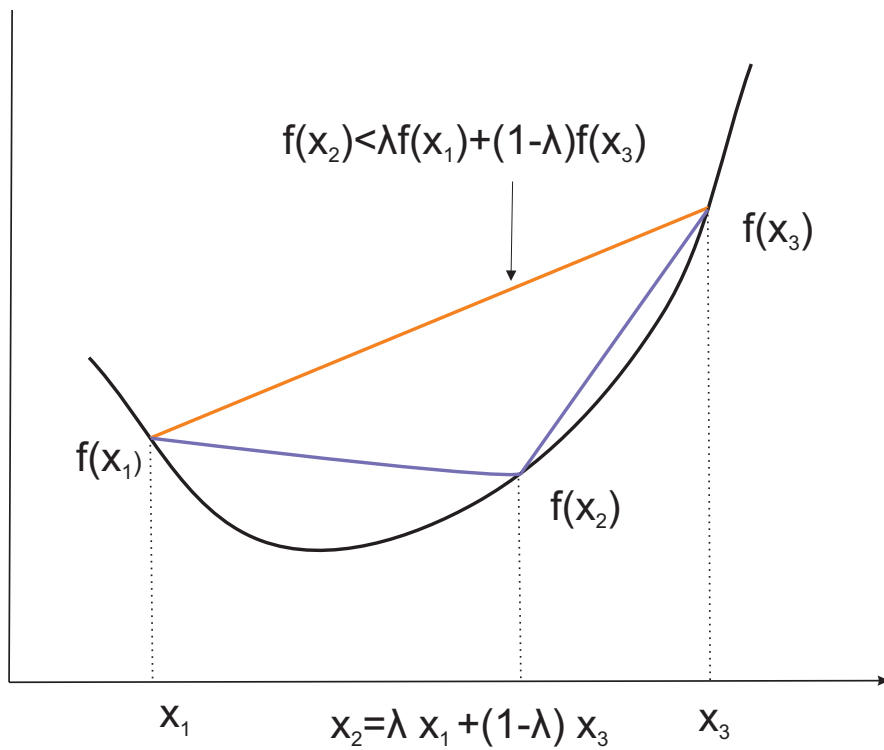

Πρ:

$f(x)$ κυρτή $\Leftrightarrow$

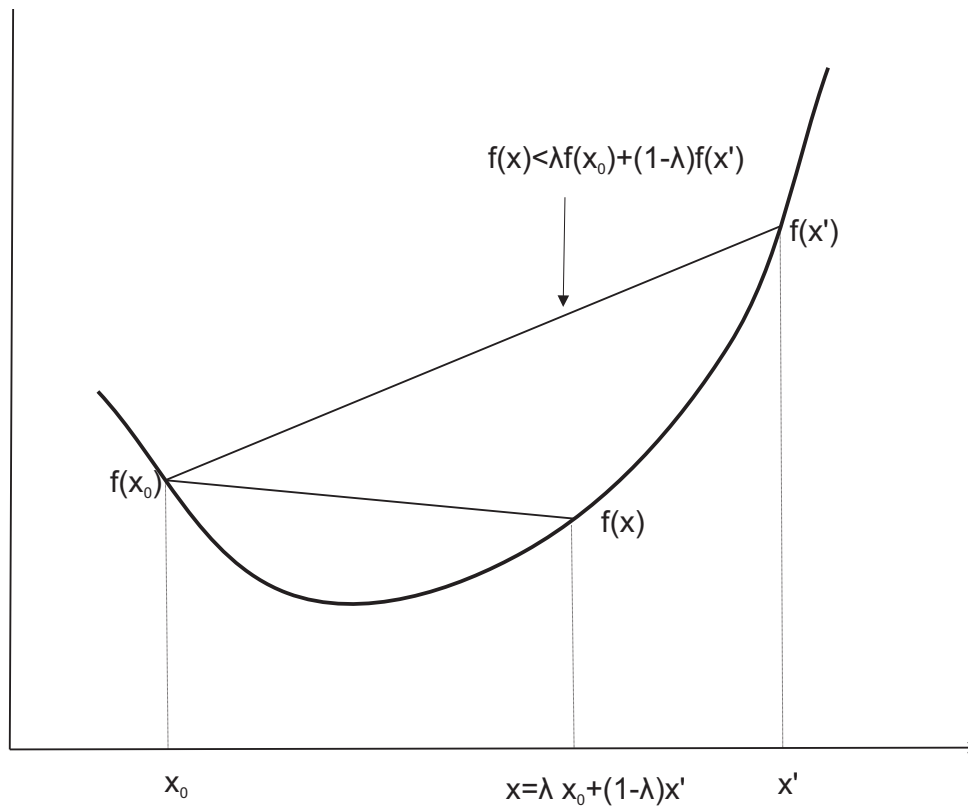
$$x_1 < x_2 < x_3 \rightsquigarrow$$

$$\frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1} \leq \frac{f(x_3) - f(x_1)}{x_3 - x_1} \leq \frac{f(x_3) - f(x_2)}{x_3 - x_2}$$

Πρ:

$f(x)$ κυρτή $\Leftrightarrow g(x) = \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$ είναι αύξουσα συνάρτηση.

Πρ:

$f(x)$ κυρτή $\Rightarrow f'_-(x) \leq f'_+(x)$

Πρ:

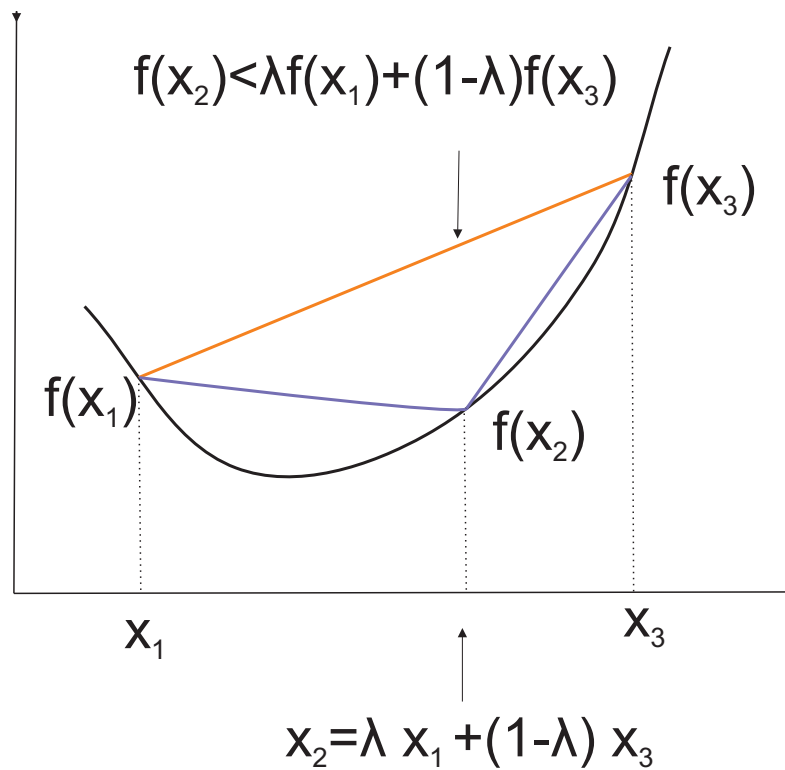
$f(x)$ κυρτή $\Leftrightarrow f'(x)$ αύξουσα $\Leftrightarrow f''(x) \geq 0$

Πρ:

$f(x)$ κυρτή $\Leftrightarrow$

$$x_1 < x_2 < x_3 \rightsquigarrow$$

$$\frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1} \leq \frac{f(x_3) - f(x_1)}{x_3 - x_1} \leq \frac{f(x_3) - f(x_2)}{x_3 - x_2}$$

$f(x)$ κυρτή $\Leftrightarrow f'(x)$ αύξουσα $\Leftrightarrow f''(x) \geq 0$

$f(x)$ κυρτή $\Rightarrow$

$$f\left(\frac{x_1 + x_2 + \cdots + x_n}{n}\right) \leq \frac{f(x_1) + f(x_2) + \cdots + f(x_n)}{n}$$

$f(x)$ κυρτή $a_k > 0 \Rightarrow$

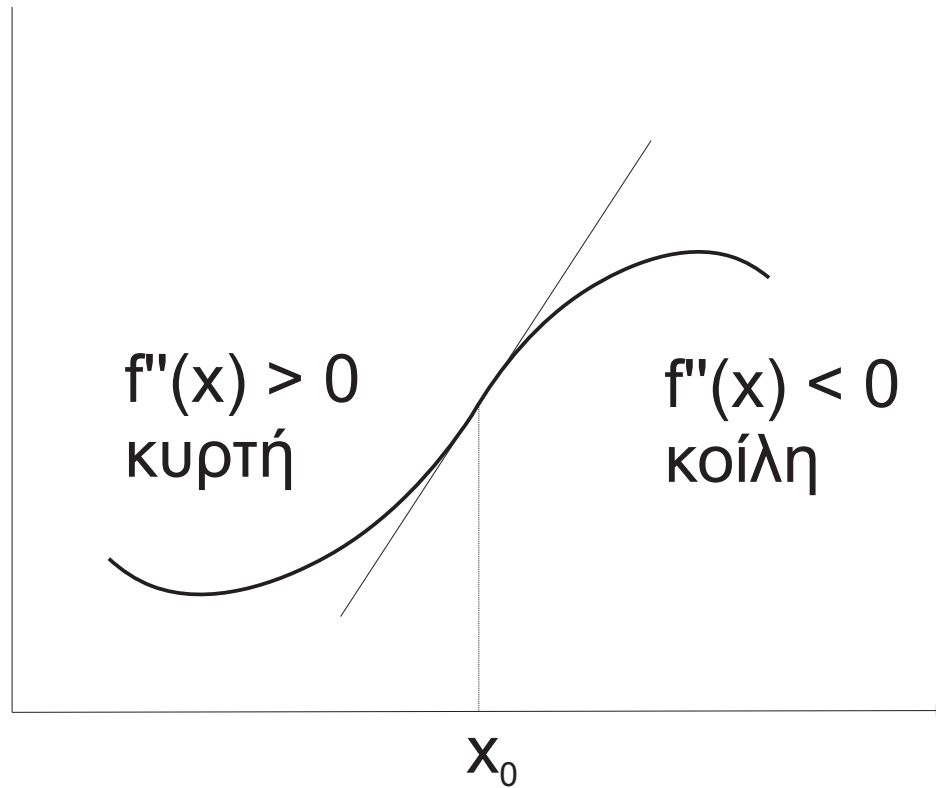
$$f\left(\frac{a_1x_1 + a_2x_2 + \cdots + a_nx_n}{a_1 + a_2 + \cdots + a_n}\right) \leq \frac{a_1f(x_1) + a_2f(x_2) + \cdots + a_nf(x_n)}{a_1 + a_2 + \cdots + a_n}$$

$f(x) = e^x \rightsquigarrow f''(x) > 0 \Rightarrow f(x)$ κυρτή

$a_k > 0 \Rightarrow$

$$\frac{n}{\sum_{k=1}^n \frac{1}{a_k}} \leq \sqrt[n]{\prod_{k=1}^n a_k} \leq \frac{\sum_{k=1}^n a_k}{n}$$

Σημείο καμπής
(turning point) $\Leftrightarrow f''(x_0 - h) \cdot f''(x_0 + h) < 0$

x_0 σημείο καμπής
 $\exists f''(x_0) \Rightarrow \boxed{f''(x_0) = 0}$

(Σημ. το αντίστροφο δεν ισχύει)

Πρ:

$f^{(n)}(x)$ συνεχής στο (a, b)

$f''(x_0) = f^{(3)}(x_0) = \dots =$

$\dots = f^{(n-1)}(x_0) = 0$

$f^{(n)}(x_0) \neq 0$

n περιπτώς

$\Rightarrow$

x_0

σημείο

καμπής